

07.08.2024

עדכון לקוחות – תיקון לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות

לקוחות יקרים,

היקף הנפגעים העצום, באירועי ה-7 לאוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, שרובם אזרחים, הביא לזינוק במספר האנשים שנאלצו לבוא במגע עם מערכת בתי המשפט והאפוטרופוס הכללי. מבדיקה שעשה האפוטרופוס עלה כי 95% מהחללים והנרצחים במלחמת חרבות ברזל לא הותירו אחריהם צוואה. הדבר הביא לכך שבמקרים רבים ההורה שנתר, מצא עצמו שותף בנכסים עם ילדיו, ואם הם קטינים - הוא נדרש לאישור בית המשפט לכל פעולה ברכוש שעבר בירושה.

תקנות הירושה קובעות כי חלקו של הורה שנפטר ולא השאיר אחריו צוואה, בנכס מקרקעין, יחולק בין בן הזוג הנוותר והילדים באופן שבו הזוג יקבל 50% והילדים יתחלקו ב-50% הנוותרים באופן שווה בשווה. עד כה ובמידה והילדים היו קטינים היה צורך באישור של בית המשפט עבור כל פעולה בנכס. כך לדוגמה, אם ההורה שנתר בחיים היה מעוניין למכור את הדירה, היה צורך בהגשת בקשה לבית המשפט, שיאשר את המכירה בשם הקטינים. לעיתים בית המשפט היה מאשר את הבקשה אך דורש לשים בצד את התמורה המהווה את חלקם של הקטינים עד להגעת הילדים הקטינים לבגרות. מצב דברים זה יצר קושי בירוקרטי ואף הגביל את פעולתם של הורים שאיבדו את בני זוגם וניסו לבנות מחדש את עתידם ועתיד ילדיהם.

התיקון החדש קובע הליך אישור מקל, אשר יפחית את הנטל הירוקרטי, יקצר משמעותית את זמן הטיפול בבקשות ויחסוך בעלויות. מעתה, בקשות של הורים לקטינים, אפוטרופוסים ויפוי כוח יאושרו בידי האפוטרופוס הכללי, ללא צורך בפנייה לבית המשפט. מעבר להקלה הצפויה על הציבור, תיקון החוק יוביל גם לחיסכון בזמן שיפוטי יקר ובעלות ההתדיינות לצדדים. החיסכון המשקי בעלויות כתוצאה מצמצום ההליכים המשפטיים הני"ל צפוי להסתכם בכ-25 מיליון שקל בשנה, לצד חיסכון של אלפי שעות זמן שיפוטי.

על פי הערכות, השינוי צפוי להקל על 80% מההליכים ולקצר את זמן הטיפול בהן. עדיין, לא הכל ורוד. זמן הטיפול צפוי להתקצר בכ-50%, אך עדיין צפוי לעמוד על כ-2-3 חודשים. ובכל זאת, הביטול הצפוי בפניה לבתי משפט היא מבורכת. מבין הרשויות הציבוריות, אנשי האפוטרופוס הכללי ידועים בעבודתם המקצועית והעניינית ולרוב ההליכים עובדים בצורה חלקה מולם, אך עדיין מדובר בחיכוך שניתן למנוע על ידי שימוש בכלי פשוט – צוואה.

העובדה שכ-95% מהחללים שנפגעו באירועי ה-7 לאוקטובר ובמלחמה שלאחריה לא הותירו צוואה היא לא פחות ממטרידה. אנשים רבים נרתעים מעריכת צוואה מסיבות שונות. אצל חלקם הדבר נתפס כרלוונטי לאנשים מבוגרים בלבד וחלק אחר נרתע מהעיסוק במוות והרצון לחשוב על היום שאחרי. עם זאת, מדובר בטעות עם פוטנציאל להשלכות מרחיקות לכת על המעגלים הקרובים ועשויה להערים קשיים משמעותיים על התנהלותם בשנים שלאחר מכן.

בניגוד לרושם במקרים רבים, צוואה היא כלי שיש לערכו מוקדם ככל האפשר ורצוי אף לעדכן אותה במהלך השנים עם השינויים במבנה המשפחה, עסקים ובהתאם להעדפות אישיות. אף אדם לא יודע מתי יגיע יומו והנטייה לדחות עריכת צוואה יכולה להשפיע באופן מהותי על האופן בו יאלצו הדורות הבאים להתנהל. ככלל, אירועים כגון חתונה וילדים הם אינדיקציה ברורה כי הגיע העת לערוך צוואה. אם לא בשבילכם, אז לפחות עבור היקרים לכם.

משרדנו מתמחה בייצוג לקוחות פרטיים ומסחריים במסגרת העברות נכסים בין דוריות, וישמח לעמוד לרשותכם בקשר עם כל שאלה רלוונטית בנושא.

שמואל שוסטר, עו"ד